

FILIPENSES

San Pablopa K'art'a P'ãda Filipos

P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a jida p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Pablo naapiara jaratee nipa-pachi Filipos p'uurude. Ma p'uuru Macedonia eujãde bi. Mapa mãpema ijãapataarã k'inia iru bapachi. Na k'art'a p'ãji gracias jarait'ee ãramaa, ichi k'aripadap'edaa perã primisia tee pëidak'ãri. Ichiaba k'irãpapiji ichia Ak'õrepa wãarata jarateeda ãra t'ãide, k'urapinaadamerã seewa jaratee nipa-pataarãmaa.

Naapiara jara bi ichia it'aa t'ĩpari ãra pari mãik'aapa ichi bapata (cap. 1.1-11). Jara bi ichi bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a mãik'aapa waawee-e piut'ee, Cristo ome araa bapari perã (cap. 1.12-26). Õraa bi ãrapa waaweenaadamerã miadait'ee Cristode ijãa p'ani k'aurepa; oopariidamerã iru õraade jara bik'a mãik'aapa nipa-pataadamerã iruk'a: audua-ee, chupiria k'awaa (caps. 1.27–2.18). Jara bi ichia k'ĩsia iru bi oopiit'ee ichi k'aripapataarã Timoteomaa mãik'aapa Epafroditomaa (cap. 2.19-30). Nepiri bi ichi bapata Cristode ijãai naaweda. K'ĩsia baji mĩda Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ii Moisepa p'ãdade jara bik'a oopachi perã, irã k'awa bi Cristode ijãapata k'aurepapai Ak'õrepa eperãarã pia ak'ipari. Ichiaba jara bi Cristode ijãapataarã deporte jemenepataarãk'api p'ani maa-e pirã

carrera p'irapataarãk'a (cap. 3). T'ëepai ũraa bi ijãapataarã t'ãri o-ña p'anapataadamerã mãik'aapa gracias jara bi ãrapa tee pëidap'edaa pari (cap. 4).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo Timoteo ome oopata Jesucristopa oopi bik'a. Mapa na k'art'a pëiruta parã Jesucristode ijãapataarãmaa, Filipos p'uurude p'ani. Ichiaba salude pëiruta parã ak'ipataarãmaa ãra k'aripapataarã ome. ² K'inia p'ani Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Pablopa it'aa t'ida Filipodepema ijãapataarã pari

³ Mia parã k'irãpak'ãri, ichita gracias jarapari Tachi Ak'õremaa, iru mi Ak'õre Waibia perã. ⁴ It'aa t'iru chaa parã jõmaarã pari, mia t'ãri o-ña gracias jarapari Tachi Ak'õremaa ⁵ parãpa mi k'aripapachida perã mia jaratee bi misa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Mãgá oopata Cristode ijãadak'ãriipa. ⁶ Mãgá ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã t'ãri pia p'anapiji ichia k'isia iru badak'a. Mia t'ãride k'awa bi Tachi Ak'õrepa mãgá oo wãk'ãti wãit'ee, iruk'a t'ãri pia parutamaa Cristo waya chek'ãri. ⁷ Pia bi mia mãga k'isiait'ee, t'ãriipa mia parã k'inia iru bapari perã. Tachi Ak'õrepa parã k'aripamaa bi mi k'aripaparik'a. Maperãpi parãpa mi k'aripapata nama carcelde bi misa mãik'aapa tachi ijãapataarã imiatee p'anãrãmaa p'anaumaa bi misa. Ichiaba mi k'aripapata jip'a jarateemaa bi misa Tachi Ak'õre pedee pia jara pëida Cristode. ⁸ Tachi Ak'õrepa k'awa bi mia t'ãriipa parã k'inia iru

bi, Jesucristopa audú k'inia iru baparik'a. Mapa parã audú unu k'inia bi.

⁹ It'aa t'ĩpari parã pari, parãpa audupiara Tachi Ak'õre k'inia iru p'anadamerã mãik'aapa chik'inia p'anapataadamerã. Ichiaba it'aa t'ĩpari parãpa Tachi Ak'õre pipiara k'awa wãdamerã mãik'aapa ne-inaa jõmaade oo k'awaa wãdamerã irua oopi bik'a. ¹⁰ Mãga k'awaadak'ãri, ichita jiridait'ee ne-inaa pipiara oodait'ee irua oopi bik'a. Mãpai mãga ooruta pirã, Cristo cheru ewate p'ek'au k'achia wëe p'anadait'ee eperãarã k'ĩrapite mãik'aapa Tachi Ak'õre k'ĩrapite. ¹¹ Ma ewate ni p'ani misa, mia it'aa iidipari, Jesucristo k'ap'ia pari parãpa oodamerã ne-inaa pia k'ĩra t'ãdoo, Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Mãga ooruta pirã, awaraarãpa jaradait'ee wãara iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi, irua parã mãgá k'aripapari perã.

Pablo bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a

¹² Ìpemaarã Cristo k'aurepa, mia nãga k'awapi k'inia bi parãmaa. Mi nepirade nĩbi mĩda, ma k'aurepata chok'araarãpa k'awaa wãpata Cristopa ooda ãchi k'aripait'ee atuanaadamerã. ¹³ Mi nama carcelde nĩbairã, jõma César palacio jĩapataarãpa awaraarã ome k'awa p'ani mi nama bi Cristode ijãapari perã mãik'aapa irua oopi bik'a oopari perã. ¹⁴ Ma awara mi mãgá choo bairã nama, na p'uurudepema Cristode ijãapataarã chok'araarãpa waapiara waawee-ee jarateemaa p'ani Tachi Ak'õrepa Cristode jara pëida.

¹⁵ Wãara, ùk'uruurãpa Cristopa ooda jarateepata eperãarã k'aripait'ee, eperãarãpa mi k'ãyaara ãchi t'o p'anadamerã. Mamĩda awaraarãpa mãga

jarateepata t'ãri pia p'anadairã. ¹⁶ Mãgĩrãpa mi k'inia iru p'anapata perã, Cristopa ooda jarateepata. K'awa p'ani Tachi Ak'õrãpata mi jirit'eraji jõmaarãmaa jarateenamerã irua Cristode jara pëida mãik'aapa p'anaumerã tachi imiateepataarãmaa. ¹⁷ Mamĩda chi apemaarãpa k'ĩra jĩp'a jarateedak'aa. Imeraa jarateepata eperãarãpa ijãadamerã ãchia jarateeruta aupai. Mãga oopata mi k'ĩsia p'uapiit'ee nama carcelde nĩbide. ¹⁸ Mamĩda mia p'ua-e bi. Wãara mi o-ĩa bi eperãarã ùk'uruurãpa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee k'ĩra jĩp'a jarateedak'ãri. Mamĩda awaraarãpa k'ĩra jĩp'a-ee jarateeruta pijida, mi o-ĩa bi Cristopa oodata jaratee p'anadairã.

Ma awara mi audupĩara o-ĩa bait'ee nãga perã. ¹⁹ K'awa bi mi nama p'asa nĩbi pia uchiat'ee, parãpa it'aa t'ĩ p'anadairã mi pari mãik'aapa Jesucristo Jaurepa mi k'aripamaa bairã. ²⁰ Mia ne-inaa oo k'inia-epi, ma k'aurepa k'ĩra nejasia bait'ee. Ma awara ne-inaa jõmaade ichita waawee-ee oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a, naapai chupĩria nĩbik'a mãik'aapa chupĩria wëe nĩbak'ãri. Mãga oo k'inia bi awaraarãpa k'awaadamerã Cristo mi ome bapari. Ma awara mãga oo k'inia bi, chok'ai uchiaru jida na chupĩria nĩbideepa maa-e pirã piuru pijida. ²¹ Mia nãga ijãapari. Mi bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a. Mamĩda mia k'awa bi jai-idaak'ãri pipĩara bapariit'ee, it'ari Cristo ome ichita bapariit'ee perã. ²² Maperãpi k'awa-e chisãgita pipĩara bak'aji. Chok'ai uchiaru pirã na carceldeepa, mia waapiara ooi awaraarãpa Cristo k'awaadamerã. Jõdee jai-idaaru pirã, Cristo

ome it'ari banai. ²³ K'isia n̄ibi omee weda oo k'inia bairā. Audú uchía k'inia bi na p'ek'au eujādeepa banait'ee Cristo ome. Ma pipiara bak'aji mi-it'ee. ²⁴ Mamīda na k'ap'ia de beeru p̄irā, ma pipiara bak'aji parā-it'ee. ²⁵ Maperā k'awa bi Tachi Ak'ōrepa mi uchiapiit'ee na carceldeepa, at'āri beemerā parā ome. Māgá parā k'aripai pipiara ijāadamerā māik'aapa o-īa p'anadamerā, māgá ijāapata perā. ²⁶ Ichiaba mia k'isia bi Ak'ōrepa mi uchiapiit'ee nadeepa mi waya unudak'āri, parā audupiara o-īa p'anadamerā māik'aapa t'āri o-īa it'aa t'īdamerā Jesucristomaa gracias jaradait'ee mi pari.

²⁷ Mia nāgapai k'inia bi: parāpa oodamerā Tachi Ak'ōrepa jara p̄idak'a Jesucristo k'ap'ia pari māik'aapa p'anapataadamerā Cristodeerāk'a. Mi na chup̄iria n̄ibi deepa uchiaru p̄irā, parā māgá unui jāmaa wāk'āri. Mamīda uchía-e p̄ijida, mia ūri k'inia bi parā t'āri a-ba choo p'ani Cristode ijāa p'anide Tachi Ak'ōre Jaure k'ap'ia pari. Ichiaba ūri k'inia bi parā auk'a jir̄imaa p'ani awaraarāpa auk'a ijāadamerā Tachi Ak'ōrepa wāarata jara p̄ida Cristode. ²⁸ Māga oo p'ani misa, mia ichiaba ūri k'inia bi parā maarepida waawee-ee p'ani, Cristo k'aurepa parā k'īra unuamaa iru p'anapataarāpa parā jir̄idak'āri miapidait'ee. Māgá waawee-ee choodak'āri, parā k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa māirāmaa k'awapiit'ee āchi atuadait'ee. Jōdee parāmaa k'awapiit'ee parā it'aa wādait'ee, wāara ichideerā perā. ²⁹ Mia māga jara bi Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari perā parā ome. Parāta jir̄iji Cristode ijāapataadamerā māik'aapa oopataadamerā irua oopi k'inia bik'a. Parā jiri-

e paji jĩp'a ijãadamerã. Ichiaba jĩriji miadamerã Cristo k'aurepa. ³⁰ Ma-it'ee Tachi Ak'õre k'ĩra unuamaa iru p'anĩrãpa tachi auk'a jirĩmaa p'ani miapidait'ee. Tachi chõomaa pik'a p'ani mãgĩrã ome. Parãpa unujida mãĩrãpa mĩmaa oodap'edaa mi parã t'ãide nipak'ãri mãik'aapa ĩrã waapiara k'awaa wãda mi nama ichiaba miapi iru p'ani.

2

Tachi Ak'õrepa Cristo jõmaarã k'ãyaara waibiara papida

¹ Wãara parã mãgã choo p'ani pirã Cristodeerã perã, mãik'aapa t'ãri o-ĩa p'ani pirã irua parã k'inia iru bapari perã, mãik'aapa parã t'ãri auk'a bapari pirã Tachi Ak'õre Jaure ome, mãik'aapa parã k'õp'ãyoorã chupĩria k'awaa p'ani pirã t'ãriipa k'inia iru p'anadairã; ² mãgara mi audupĩara o-ĩapĩti nãga oo p'anĩpa. T'ãri auk'a p'anapatáati oodait'ee Cristopa oopi bik'a. Chik'inia p'anapatáati mãik'aapa t'ãri a-ba p'anapatáati. Mãgã p'anadai Tachi Ak'õre Jaurepa parã k'aripapari perã. ³ K'ĩsianáati pãchia oo k'iniata oodait'ee, audua p'anadairã. Ma k'ãyaara, audua-ee awaraarã pipĩara ak'ĩti. ⁴ Jirĩnãati ne-inaa oodait'ee awaraarãpa parã piara ak'idamerã. Ma k'ãyaara jirĩti awaraarã k'aripadait'ee, ãchita jõmaarãpa pipĩara ak'idamerã.

⁵ K'ĩsia p'anapatáati Jesucristopa k'ĩsia badak'a na eujãde nipak'ãri. Irua oo k'inia baji chi Ak'õrepa oopidak'a. ⁶ Bapachi Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bik'a:

Iru Tachi Ak'õrek'a bapachi mĩda, Tachi Ak'õrek'a ba k'inia-e paji.

7 Māga ooji jōma ichia iru bada it'ari atabëik'āri, t'o cheit'ee na p'ek'au eujāde. Jirit'eraji t'oit'ee na eujādepema k'ap'iade, eperā jīp'aak'a. Mimiaparipa eperā k'aripaparik'a, irua eperāarā k'aripapachi Tachi Ak'õrepa oopidak'a.

8 Māpai eperāarā t'āide ma k'ap'iade chupiria nībap'eda, audupiarā chupiria nībaji kuru-sode piu k'achia piuk'āri, eperā k'achia pi-uparik'a. Māgá piuji oo k'inia bada perā Tachi Ak'õrepa oopidak'a.

9 Ichi itu māgá chupiria papida perā, Tachi Ak'õrepa iru jōmaarā k'āyaara waibiara papiji māik'aapa irumaa t'ĩ pipiara biji, jōmaarā t'ĩ k'āyaara.

10 Tachi Ak'õrepa ma jōma ooji Jesús t'ĩ ũridak'āri, eperāarā jōmaweda bedabaidaidamerā iru k'īrapite ak'ipidait'ee iru waawee p'ani. Māga oodait'ee it'aripemaarā, na p'ek'au eujādepemaarā māik'aapa piudap'edaarā eujā ek'ari p'ani paara.

11 Ma jōmaarāpa jaradait'ee: 'Jesucristota jōmaarā poro waibia.' Māga jaradak'āri, ak'ipidait'ee wāara Tachi Ak'õre waawee p'ani.

Cristode ijāapataarā ĩdaa pik'a p'ani na p'ek'au eujāde

12 ĩpemaarā k'iniarā, mia parā t'āide jaratee nipak'āri, parāpa ichita oopachida mia ũraadak'a,

ijãadap'edaa perã Tachi Ak'õrepa mi pëida. Mãga oodap'edaak'a ñrá audupiarã mãgã oodaipia bi, mi t'imí bi mïda. Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa parã chaachaa k'aripaji atuanaadamerã. Maperã jiriti oodait'ee Cristopa oopi bik'a, iru cheru misa. K'ïra jïp'a mãga óoti, Tachi Ak'õre waawee p'anadairã. ¹³ Mãga oodai, Tachi Ak'õre parã ome bapari perã. Iruata parã k'aripait'ee oo k'inia p'anadamerã mãik'aapa oodamerã Cristopa oopi bik'a. Mãgã k'aripait'ee, t'ãripa tachi ijãapataarã k'aripa k'inia bapari perã.

¹⁴ Mamïda mãga oo p'ani misa, nejõmaata óoti aupedeeda-ee mãik'aapa pedee k'achia pedeeda-ee Tachi Ak'õre ãpïte maa-e pirã awaraarã ãpïte. ¹⁵ Mãga ooruta pirã, t'ãri pia mãik'aapa k'achia wëe p'anadait'ee, Tachi Ak'õre warrarã p'anadaipia bik'a. Mãgã p'anapataadai ñrapema k'achia beerã t'ãide p'ani mïda. Mãgïrã chïara k'ûrayaa; t'ãri k'achia-idaa p'anapata. Jõdee parã pia p'anapata Ak'õrepa k'inia bik'a. Lucero ñdaa pik'a p'ani na p'ek'au eujã p'ãriu pik'a nïbïde. ¹⁶ Mãga p'ani parãpa awaraarãmaa jarapata perã Tachi Ak'õrepa eperãrã k'aripait'ee it'aa wãdamerã ãchia Cristode ijãadak'ãri. Mãga p'anapata perã Cristo cheru ewate parã k'aurepa mia o-ïa jarai wãara na mimia ichi k'inia oo-e paji.

¹⁷ Nãgaweda mi o-ïa bi parã ome, Cristode ijãapata perã. Maperãpi parãpa ne-inaa pia oomaa p'ani Tachi Ak'õre-it'ee. Mapa ijãadak'aa beerãpa mi peeruta pijida mia jarateda k'aurepa parãmaa mãik'aapa awaraarãmaa, mãgã ichita o-ïa bait'ee.

¹⁸ Parã jida o-ïa p'anadaipia bi mi ome.

Timoteo Epafrodito ome

19 Mamĩda mia ijãa bi Tachi Waibia Jesupa mi k'aripait'ee taarã-ee Timoteo pëimerã parã ak'ide. Mãgá irua mi o-ĩapii ichiaba, nepiri chek'ãri parãpa oopata mãik'aapa p'anapata. 20 Nama awaraa eperã iruk'a wẽ-e pëiit'ee. Iru mi ome t'ãri auk'a bapari. Auk'a parã k'inia iru bapari mãik'aapa ne-inaa jõmaade parã k'aripa k'inia bapari. 21 Apemaarãpa jirĩmaa p'ani oodait'ee ne-inaa ãchia oo k'inia p'ani, oodai k'ãyaara Jesucristopa oopi k'inia bik'a. 22 Mamĩda mãga-e Timoteo ome. Parãpa pia k'awa p'ani irua oo k'inia bapari Cristopa oopi bik'a, mãga unupata perã. Warra chok'ek'ee baparik'a chi ak'õre ome, mãgá bi Timoteo mi ome. Taipa auk'a jiripata jarateedait'ee Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. 23 Mãpai mia k'awaa atak'ãri mi jãpataarãpa k'ĩsia iru p'ani oodait'ee mi ome, aramata Timoteo pëiit'ee parãmaa. 24 Mamĩda mia at'ãri ijãa bi Tachi Waibiapa mi k'aripait'ee ichiaba taarã-ee wãmerã. 25 Mãgá nĩmaa bi misa, mia k'ĩsia iru bi tachi ãpema Epafrodito pëiit'ee parãmaa. K'ĩsia bi iru wãipia bi parã ak'ide. Iru mi ome auk'a mimiapari Cristo-it'ee mãik'aapa soldao chooparik'a chõo nĩbide, mãga pik'a iru mi ome choopari, ijãadak'aa beerãpa tai imiatee jõnide Cristo k'aurepa. Wãara parãpa iru namaa pëijida mi k'aripamerã. 26 Mamĩda iru parãmaa audú wã k'inia nĩbeeji mãik'aapa k'ĩsia p'ua nĩbeeji, ùrik'ãri parãpa iru k'ayaa bada k'awaadap'edaa. 27 Wãara iru perá jai-idaaji mãgí k'ayaapa. Mamĩda Tachi Ak'õrepa iru chupiria k'awaap'eda, jipa beeji. Ak'õrepa

māga ook'āri, mi jida ichiaba chupiria k'awaaji, mi waapiara chupiria nibeepiamaapa. ²⁸ Írá Epafrodito māgá jipa beeji perā, mia parāmaa isapai pēiit'ee, parā waya o-īa p'aneedamerā iru unudak'āri. Māgá mi jida mak'iara waa k'īsia nība-e pait'ee ma k'aurepa. ²⁹ Iru o-īa auteebáiti Cristodeerāpa āchi ĩpemaarā auteebaidaipia bik'a. Iru māik'aapa iru jĭak'arā pia ak'i p'anáti. ³⁰ Iru perá piuji Cristo mimia oo k'iniapa nama mi ome. K'ayaadachi oomaa bada perā parāpa p'oyaa ooda-e p'anadap'edaa mi k'aripadait'ee. Parā pari iru māgá chupiriadaida perā, parāpa iru pia ak'i p'anadaipia bi.

3

Ak'õre ewari waibia ewate p'ek'au k'achia wēe p'anadait'ee

¹ Māpai ĩpemaarā, t'āri o-īa p'anapatáati, Tachi Waibia parā ome bapari perā. Írá mia parāmaa waya ũraait'ee naaweda ũraadak'a. Sē-ee māga ooi, parāpa waya ũridaipia p'anadairā. Nāgá ũraa bīpa mia parā k'aripa k'inia bi apidaamaa k'ūrapinaadamerā. ² Tauk'a p'anapatáati parā t'āide t'īu k'inia p'anīrā ome. Tauchaa bīpipataarā imik'īraarā k'ap'iade jōmaarā t'āide nīpapata, ijāapataarā k'ap'ia t'īpi k'inia p'anadairā. Māgí jarateepataarā k'achia p'ani, mimia k'achia oomaa p'anadairā. ³ Tachia, jōdee, ne-inaa piara iru p'ani tauchaa iru p'anadai k'āyaara tachi k'ap'iade, Tachi Ak'õre Jaure bapari perā tachi t'āride. Iru k'ap'ia pari it'aa t'īpata Tachi Ak'õremaa māik'aapa t'āri o-īa p'anapata Jesucristodeerā

perã. K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa tachi piara ak'i-e pait'ee tauchaa bîpiruta pîrã tachi k'ap'iade. Mapa jiripata oodait'ee irua oopi bik'a, jiridai k'ãyaara ne-inaa eperãarãpa jiripata pia p'anadait'ee iru k'îrapite.

⁴ Mãirãk'a mi audua bai, mi k'ap'iade tauchaa iru bairã mãik'aapa oopari perã Moisepa p'ãdade jara bik'a. Apidaapa k'îsia bi pîrã ichiata ma ne-inaa unu iru bi, mia audupiara mãga k'îsiai.

⁵ Mi t'op'eda, k'ãima ocho parumaa judiorãpa michi k'ap'iade tauchaa bijida. Mi Israel pi-daarã p'uurudepema; Benjamín ëreerãdeepa uchi-ada. Mi ak'õreerãk'a mãik'aapa ãchi ëreerã naa p'anadap'edaarãk'a mi hebreo pedee pedepari. Tachi Ak'õrepa Moisemaa Ũraa p'ãpida pia k'awa bi mãik'aapa judiorãpa ijãapata pia k'awa bi, mi fariseo pada perã.

⁶ Maapai ne-inaa jõma auk'a ooji ma ũraa p'ãdade jara bik'a. Mãga ooji p'ek'au k'achia wëe ba k'inia bada perã Tachi Ak'õre k'îrapite. Mãgá audú ijãa bada perã tai judiorãpa ijãapatade, mia Cristode ijãapataarã jiriji miapiit'ee.

⁷ Mamïda ma jõma jiri bada Tachi Ak'õrepa mi piara ak'imerã, ïrá mia maarepida p'ua-e bi, Cristo ome bapari perã.

⁸ Ma ne-inaa aupai mia p'ua-e bi. frá jõmaweda mia ooda t'ãri pia beeit'ee Tachi Ak'õre k'îrapite nejarrak'a bi mi-it'ee, ne-inaa piara apida wë-e perã Michi Waibia Jesucristo k'awai k'ãyaara

⁹ mãik'aapa araa bai k'ãyaara iru ome. Mapa waa jiri-e bi p'ek'au k'achia wëe pait'ee Moisepa p'ãdade jara bik'a oo bîpa. Ma k'ãyaara k'awa bi Cristode ijãa bîpapai mi p'ek'au k'achia wëe bapari Tachi Ak'õre k'îrapite. Pia jarait'eera, Tachi Ak'õrepata mi

p'ek'au k'achia wēe bapipari, mia Cristode ijāapari perā. ¹⁰ Tachi Ak'ōrepa mi māgá bapii, Cristopa p'ek'au k'achia jōmaweda p'oyaada perā, Ak'ōre juapa chok'ai p'irabaik'āri. Maperā Cristo pipiara k'awa k'inia bi. Mia ne-inaa jōmaweda oo k'inia bi irua oopi bik'a, ma k'aurepa mi jiriruta pijida miapidait'ee, maa-e pirā mi piuru pijida iruk'a. ¹¹ Ma jōma oo k'inia bi iruk'a chok'ai bapariit'ee p'irabaip'eda.

Cristode ijāapataarāpa jiridaipia bi iruk'a p'anadait'ee

¹² Wāara, waide mia ne-inaa jōmaweda oo-e Cristopa oopi bik'a. Mamīda mia jiri bi māga ooit'ee, ma-it'ee Jesucristopa mi jirit'erada perā. ¹³ Ipemaarā, mia michi bapata k'irāpak'āri, k'awa bi mi waide māga ba-e. Mamīda nāga oomaa bi. Eperā āpītee ak'i-e bik'a p'ira wāk'āri ne-inaa jitait'ee, māga pik'a mia waa k'īsia-e mia naaweda oopatade. ¹⁴ Jīp'a jiri bi iru k'await'ee iruk'a parumaa, chok'ai p'irabaidak'āri. Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa mi jiriji, it'aa wāmerā Jesucristo k'aurepa.

¹⁵ Tachi jōma Cristo pia k'awa p'anirāpa auk'a k'īsiadaipia bi et'ewa jara aupadak'a. Parāpa māgí k'īsia awara k'īsia p'ani pirā, Tachi Ak'ōrepa k'awapiit'ee parāmaa. ¹⁶ Mamīda, mia jarada waide pia k'awada-e p'ani mīda, p'anapatáati Tachi Ak'ōrepa naaweda k'awapidak'a parāmaa.

¹⁷ Ipemaarā, ne-inaa jōma oopatáati mia ooparik'a. Pia ak'iti ijāapataarā tai jīak'a p'anapata māik'aapa auk'a p'anapatáati. ¹⁸ Mia māga jara bi parā t'āide nipapataarā chok'ara māgá p'anadak'aa perā. At'apai mia jaradoo māirāpa

ne-inaa k'achia oopata. Írá taubade waya auk'a jarait'ee mǎirã p'anadak'aa Cristopa k'inia bik'a. Oo amaa k'iniadak'aa ãchia p'ek'au k'achia oopata, Cristo kurusode piuji mĩda ãchi p'ek'au wēpapiit'ee. Māga p'anapata perã, Cristo k'ĩra unuamaa iru p'anĩrãk'ata p'ani. ¹⁹ Mǎirã atuadait'ee. ãchi k'ap'ia ãchi ak'õre waibiak'a iru p'ani. Mia māga jara bi oopata perã ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. Māga oopata k'ĩra nejasia wēe. Jĩp'a k'ĩsia p'anapata na p'ek'au eujãdepema net'aade. ²⁰ Jõdee tachi it'aripema p'uuru pidaarã, it'aripema net'aade k'ĩsia p'anapata perã. Nimaa p'ani Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari it'ariipa chemerã. Mǎgí Tachi Waibia Jesucristo. ²¹ Ichi chek'ãripi, tachi chupiria nĩbi k'ap'ia ichi it'aripema k'ap'ia jĩak'a papiit'ee; k'ap'ia k'ĩra wãree. Ichi jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, māga ooi. Ma awara ne-inaa jõmaweda ichi jua ek'ari papii.

4

O-ĩa p'anapataadaipia bi

¹ Ípemaarã, mia parã k'inia iru bi. Mapa parã audú unu k'inia bi. Jõmaarãmaa mia o-ĩa jara k'inia bi parãpa wãara Cristode ijãapata. Ípemaarã k'iniarã, mia oomaa bik'a chóoti parãpa Tachi Waibiade ijãa p'anide.

² Írá mia enenee nĩbi nǎgí wēraarã, Evodia Síntique ome, t'ãri auk'a p'anapataadamerã Cristodeerã p'anapataadaipia bik'a. ³ Ichiaba pĩmaa, michi k'õp'ãyo k'iniara, chupiria iidi bi mǎgí wēraarã k'aripamerã. Pi mi ome auk'a wãara

mimiapari Cristo-it'ee. Mapa mia k'awa bi pia ãra k'aripait'ee. Mik'a ãchia jirijida jarateedait'ee Tachi Ak'õrepa jara pëida Jesucristode. Ichiaba mǎgá oojida Clemente mǎik'aapa awaraa mimiapataarã Cristo-it'ee. Tachi Ak'õrepa mǎgãirã t'ĩ p'ã iru bi it'ari, Cristopa chok'ai p'anapidaarã t'ĩ p'ã jëra bi librode.

⁴ O-ïa p'anapatáati parã Tachi Waibiadeerã perã. Waya auk'a jarait'ee; o-ïa p'anapatáati. ⁵ T'ãri pia p'anapatáati jõmaarã ome. Mǎga p'anapataadaipia bi, iru taarã-e perã cheit'ee.

⁶ Mak'iara k'ĩsianáati. Ma k'ãyaara ne-inaa jõma p'asarutade it'aa t'ĩpatáati Tachi Ak'õremaa. Mǎgá it'aa t'ĩ bide gracias jaratĩ irumaa mǎik'aapa iidĩti irua parã k'aripamerã. ⁷ Mǎga ooruta pirã, Tachi Ak'õrepa parã k'ãiwee p'anapiit'ee. Tachi k'ĩradoopa pia k'awada-e pai mĩda, irua mǎgá ooi Tachi Ak'õre perã. Iruata parã k'ĩsia mǎik'aapa t'ãri jĩapari Jesucristo k'ap'ia pari. Mǎgá audú k'ĩsia jõnada-e pait'ee.

Ne-inaa pia aupai k'ĩsiadaipia bi

⁸ Ipemaarã, at'ãri falta bi na ùraa jarait'ee. K'ĩsiapatáati nǎgĩ ne-inaade: wãara pedeede; awaraarãde pedee pia jararutade; ne-inaa Tachi Ak'õrepa tachimaa oopi k'inia bide; ne-inaa p'ek'au k'achia wëe bide; ne-inaa tachia k'inia iru p'anide; ne-inaa pia jõmaade; mǎgee ne-inaade. Pia jarait'eera, k'ĩsiadaipia bi ne-inaa piadepai; ne-inaa jõmaarãpa pia ak'ipata.

⁹ Parãpa ma ùraa ijãajida mǎik'aapa awaraa jarateeda chok'ara ùrijida michi it'aideepa. Mi parã t'ãide nipai naaweda, awaraarãpa mi bapata

parāmaa nepiripachida. Ma awara pāchi taupa unujida mia oopata jāma nipak'āri. Mapa oo wāk'āti wāti mia ooparik'a māik'aapa p'anapatāati mi baparik'a. Māga ooruta pirā, Tachi Ak'ōre parā ome bait'ee māik'aapa parā k'āiwee p'anapiit'ee.

Filipos p'uurudepema ijāapataarāpa primisia tee pēidap'edaa Pablomaa

¹⁰ Tachi Ak'ōrepa mi t'āri o-īapi bi parāpa waya mi k'aripa p'anedap'edaa perā. Gracias jara bi irumaa parāpa k'īsia p'anedap'edaa perā mi waya k'aripadait'ee. Mia jara k'inia-e parāpa mi k'īra atua iru p'anajida. K'awa bi mi p'oyaa k'aripada-e p'anajida. ¹¹ Ichiaba jara k'inia-e parāpa mīmaa ne-inaa teedaipia bi, mia ne-inaa falta bairā. Ne-inaa faltak'āri, mia k'īsia-e, k'awaa wāru perā t'āri o-īa bait'ee michia ne-inaa iru bi omepai. Ma awara māgá bai ne-inaa jōma mīmaa p'asarude. ¹² K'awaa wāji māgá t'āri o-īa bait'ee chupiria nībide māik'aapa net'aara iru bide. Jōma mīmaa p'asada k'aurepa mia nāga k'awaa wāji. Mi auk'a t'āri o-īa bapari bi jāwaa bak'āri chik'o paraa perā māik'aapa jarra ook'āri chik'o wē-e perā. Māgá ichiaba mi auk'a t'āri o-īa bapari, net'aara bak'āri māik'aapa net'aa wēe bak'āri. ¹³ Mia ne-inaa jōma ooi Cristo k'ap'ia pari, irua mi k'aripapari perā. ¹⁴ Māgá choo bi mīda, parāpa piata oojida mi chupiria k'awaadak'āri mi chupiria nībide.

¹⁵ Parā Filipodepema ijāapataarāpa nāga pia k'awa p'ani. Mia parā k'aripaji parā t'āide jaratee nipak'āri Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Māgá k'aripap'eda, parā eujā, Macedoniadeepa uchiak'āri, parāpata jōdee

mi k'aripajida. Parãpapai mãga oojida, ewaa ijãa p'anedap'edaarã paji mïda. Awaraa p'uurudepema ijãapataarãpa Tachi Ak'õre Ũraa auk'a k'awaajida mia jarateeda k'aurepa. Mamïda mïmaa primisia tee pëida-e paji, parãpa oodap'edaak'a. ¹⁶ Mi Tesalónica p'uurude bak'ãri pida, at'apai parãpa mïmaa tee pëijida ne-inaa falta bada. ¹⁷ Mãga jara-e bi k'inia bairã parãpa mïmaa primisia tee pëipataadamerã. Jïp'a k'inia bi Tachi Ak'õrepa parãmaa waapiara teemerã ne-inaa ichia k'ĩsiade iru bi teeit'ee Cristodeerãmaa; chi awaraarã k'aripadap'edaarãmaa. ¹⁸ Wãara, parãpa primisia tee pëidap'edaa k'aurepa Epafrodito ome, irã mia audú iru bi mia falta bada k'ãyaara. Ma primisia tee pëidak'ãri mïmaa, Tachi Ak'õremaa tee pik'a p'anajida. Ne-inaa t'üa baparík'ata bi, eperãarãpa paapatap'edaa iru-it'ee. Mãgí ik'ãri, o-ia baji ãra ome. Mãga pik'a parãpa primisia teedak'ãri mïmaa, iru auk'a o-ia bapari parã ome. ¹⁹ Parãpa mãga oopata perã, mi Ak'õre Waibiapa parãmaa ne-inaa falta p'ani jõmaweda teeit'eepi, ichia ne-inaa k'ïra wãree iru bidepema. Mãgí ne-inaa teeit'ee Jesucristo k'ap'ia pari. ²⁰ ¡Tachi Ak'õre ichita jõmaarã k'ãyaara waibiara bait'ee! ¡Amén!

Pablopa salude tee pëida

²¹ Mia salude tee pëiru jõma Jesucristo k'ap'ia Tachi Ak'õrede ijãapataarãmaa. Tachi ïpemaarã nama mi ome p'anirãpa parãmaa auk'a salude tee pëiruta. ²² Na p'uurudepema César palaciode mimiapataarãpa apemaarã ijãapataarã ome ichi-aba parãmaa salude pëiruta.

23 Mía it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristomaa
irua parã pia ak'i bapariimerã.
Mãgapai paji.

Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441